

Ардақ Смайылов аудан әкімі болып тағайындалды

ҚР Президенті Әкімшілігінің және аудандық мәслихат депутаттарының келісуі бойынша Ақмола облысы әкімінің өкімімен Ардақ Смайылов Бұланды ауданының әкімі болып тағайындалды.

Ардақ Дулатұлы Смайылов, 1969 жылы Алматы қаласында дүниеге келген. «Агрономия», «қаржы және кредит», «заңтану» мамандықтары бойынша үш жоғары білімі бар. 1994 жылғы тамыздан бері кеден органдарында жауапты қызметтер атқарды.

2015 - 2017 жылдары Алматы облысы әкімінің аппаратында талдау бөлім меңгерушісі, 2020 жылғы қазанға дейін Алматы облысы әкімінің кеңесшісі болып істеді.

2020- 2022 жылдары - Бурабай ауданы әкімі аппаратының басшысы.

2022 жылғы қыркүйектен бері Бұланды ауданы әкімінің орынбасары лауазымын атқарды.

Бұланды ауданы әкімдігі.

* * *

Ардақ Смаилов назначен акимом района

По согласованию с Администрацией Президента и депутатами районного маслихата распоряжением акима Ақмолинской области Ардақ Смаилов назначен акимом Буландынского района.

Ардақ Дулатович Смаилов, 1969 года рождения, уроженец г. Алматы. Имеет три высших образования по специальностям «агрономия», «финансы и кредит», «юриспруденция».

С августа 1994 года занимал ответственные должности в таможенных органах.

С 2015 по 2017 годы работал заведующим аналитическим отделом аппарата акима Алматинской области, затем до октября 2020 года - советник акима Алматинской области.

С 2020-2022 годы - руководитель аппарата акима Бурабайского района.

С сентября 2022 года занимал должность заместителя акима Буландынского района.

Акима Бұландынского района.

Труженикам сельского хозяйства – заслуженный почет и особое уважение

Работников сельскохозяйственного производства: всех, кто трудится в аграрной сфере страны, чествовали на областном уровне, на торжественном мероприятии, посвященном Дню работника сельского хозяйства, которое состоялось в главном очаге культуры региона - Дворце культуры «Кокшетау» с участием акима Ақмолинской области Марата Ахметжанова.

Уже вошло в традицию по завершению сельскохозяйственных осенних работ подводить итоги, благодарить ряд акмолинцев, внесший значительный вклад в развитие сельского хозяйства, вручить им награды и памятные подарки. Да, несомненно, нынешний сельскохозяйственный год был сложным, погодные условия внесли большие коррективы в темпы работ и результативные показатели. Однако, сельчане не привыкли идти по легкому пути, они всегда с огромной стойкостью и, присущей им особенной жизненной энергией, преодолевали трудности, что встречались им на пути.

В торжественном мероприятии приняли участие представители крупных сельхозформирований области, ветераны агропромышленного комплекса, специалисты отрасли.

В фойе Дворца культуры была организована выставка, где вниманию виновников торжества и гостей праздника была представлена продукция перерабатывающих сельскохозяйственных предприятий региона.

В своей приветственной речи Марат Ахметжанов подчеркнул стратегическую роль отрасли сельского хозяйства в экономике, где именно каждодневный труд на земле является надежным гарантом продовольственной безопасности населения в целом.

«Мы являемся одним из ведущих сельскохозяйственных регионов, который

ежегодно производит четверть высококачественной продовольственной пшеницы страны. Агропромышленный комплекс динамично развивается, демонстрирует хорошие результаты. В сложных условиях этого года, благодаря вашему самоотверженному труду наша область собрала более 3-х млн. тонн зерна. Это позволило в полном объеме обеспечить нашу внутреннюю потребность. В области наблюдаются положительные изменения в вопросе развития животноводства. Объем валовой продукции хозяйства ежегодно увеличивается, но несмотря на это мы должны уделять особое внимание развитию этой отрасли», подчеркнул руководитель области.

Отметим, что для модернизации производства сельхозпроизводители ежегодно приобретают более 2-х тыс. единиц современной высокопроизводительной техники.

Основным приоритетом для области является создание новых и расширение действующих мощностей молочно-товарных и мясных ферм.

В рамках увеличения объемов производства в регионе реализуется 71 инвестиционный проект на сумму порядка 300 млрд. тенге, что позволит увеличить производство мясных изделий, сырого молока, растительного масла, муки и крупяных изделий.

В ходе мероприятия представители сельхозформирований получили награды за вклад в развитие сельского хозяйства. Среди них – медали «Еңбек ардагері», «Ауыл шаруашылығы саласының үздігі», почетными грамотами, а также благодарственными грамотами Премьер – Министра РК, председателей Сената и Мажилиса РК, акима области.

Торжественное мероприятие завершилось праздничным концертом с участием коллективов художественной самодеятельности.

Отрадно отметить, что в числе получивших награды из рук главы региона есть наши земляки – представители аграрной отрасли

Буландынского района.

Так, в номинации «Лучшее социально-

ответственное предприятие» было награждено ТОО «Журавлевка-1». Известно, что данное предприятие участвует в жизни сел, в которых в настоящее время работает. Сельчане обеспечиваются стабильными рабочими местами, оказывается социальная поддержка, предприятие помогает реализации важных социальных проектов на селе. В Номинации «Значимый инвестиционный проект 2023 года» была награждена ТОО «Макинская птицефабрика». Не секрет, что открытие птицефабрики дало мощный импульс экономике района. Это и тысячи новых рабочих мест, и социальная ответственность бизнеса, и участие предприятия в социально-экономической жизни района. Благодарственное письмо за подписью Председателя Сената Парламента РК Маулена Ашимбаева за вклад в развитие отечественной отрасли сельского хозяйства была награждена депутат областного маслихата, директор ТОО «ХПП Арна», имеющая большой стаж работы в сфере АПК, Клара Мендыбаева. В почетной номинации «Человек Труда» аграрного производства награду получил бригадир полеводческой бригады ТОО «Партизанка-1» Айдарбек Алпысбаев, имеющий стаж работы в аграрном секторе - 40 лет.

Хотелось бы еще раз поздравить наших почетных тружеников сельскохозяйственного производства, пожелать мирного солнечного неба, хороших и щедрых урожаев, плодотворной работы и успехов в нелегком труде!

А. АМАНЖОЛОВА (по материалам сайта акима Ақмолинской области).

Человек труда: 40 лет в сельском хозяйстве

Человек труда в аграрном производстве – личность, которая вызывает большое уважение. Ведь эта отрасль сложная и требует ответственного отношения к работе. Зачастую приходится работать ненормированно, чтобы успеть в срок провести посев, а также во время уборочных работ. Каждый, кто трудится в сельском хозяйстве, знает, что от его усердия зависит успех всей аграрной кампании.

Айдарбек Алпысбаев родился в 1966 году в многодетной семье, с детства был приучен к труду. Помогал родителям, всегда знал цену труду и хлебу. Айдарбек Балташевич с 1983 года работает в сельском хозяйстве, пришел в сферу молодым парнем, а сегодняшний его трудовой стаж составляет 40 лет. С 2000 года по настоящее время он является бригадиром полеводческой бригады № 4 ТОО «Партизанское-1». Надежным тылом Айдарбека Балташевича является его семья: супруга Айнакуль Файзуллоевна, которая также работает в ТОО «Партизанское-1» бухгалтером и двое детей. Подрастает на радость маленький внук.

В рамках празднования Дня работников сельского хозяйства Айдарбек Алпысбаев был награжден в номинации «Человек Труда» и получил награду из рук акима области Марата Ахметжанова.

А. АМАНЖОЛОВА.

Ұлттық спорт – ұлт келбеті

Ұлтты ұлт ретінде танытатын, даралайтын оның өзіне тән құндылықтары. Ал, ол құндылықтарынан қол үзіп қалған ұлт біреудің қаңсығын таңсық қылып, ақыры жойылып тынары тарихтан белгілі. Ұлттық құндылықтарымыздың ажырамас бір бөлігі ұлттық спортта жатыр. Ауданымызда соңғы жылдары көкпар спорты жақсы дамып келеді. Десе де үлкен қолдауды қажет ететіні жасырын емес. Осы орайда аудандық Мәдениет үйінде ауданымыздың көкпаршы жігіттері, ұлттық спорт жанаушылары бас қосты. Оған аудандық мәслихат төрағасы Нұрбек Балтабекұлы Секенов, Мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің басшысы Серік Төлетайұлы Шортаев қатысты. Кездесуге Жаңаталап ауылынан Бүркітбай ағамыз және Партизанка ауылының көкпаршы жігіттері арнайы келді. Бүркітбай ағамыз өмірін ұлттық спортқа арнаған азамат. Кезінде өзі көкпар ойынаса, қазір көкпар аттарын ұстап, Жаңаталап ауылының командасын жабдықтап отыр. Көкпарға байланысты көкейді тескен сұрақ болса бәрі осы Бүркітбай ағамыз ақылына жүгініп жатады.

Мәслихат төрағасы Нұрбек Балтабекұлы көкпаршы жігіттердің ұсыныстарын тыңдап, қолбайлап отырған мәселелермен танысты. Қазіргі таңда тек көкпар үшін ат ұстау қиындық тудырады. Ала жаздай оның жем, шөбінің өзі қалтаңды қағып тына-

ды. Өйткені, көкпарға мінер атты жылқыға жібере салуға келмейді. Көкпар аты үнемі дайындық үстінде, жілік майы толып, бапталған, жараған күйде тұруы керек, ол үшін әрине үйде, қолда ұстауға тура келеді. Осы және көптеген сұрақтар кездесу барысында талқыланып, ойлар ортаға салынды.

Қазақтың қай ұлттық спортын алсақ та өзіндік тәрбиелік мәні жатыр. Белгілі жазушы, этнограф Бекен Қайратұлы ұлттық спорт түрлеріне былайша талдау жасайды:

«Қай заманда болсын дайындығы күшті, шеберлігі мықты сарбаздар шайқаста жеңіске жетеді. Сол себепті, байырғы көшпенді бабаларымыз бейбіт күннің өзінде сарбаздардың жауынгерлік даярлығын жетілдіріп отырған. Яғни, шайқас кезінде жауынгер қолданатын әдіс-тәсілді бейбіт күндері ұлттық ойын ретінде үздіксіз дамытқан. Әрі қомақты бәйге тігіп, жауынгерлерді ынталандырған.

Мысалы, көкпарды алайық. Бұл жауынгердің ат үстіндегі ептілігі мен тақымын шынықтыратын жаттығу. Шайқас кезінде жолдасың жараланып аттан ауып барады... Оның денесін жерге түсірмей іліп алып құтқару керек. Немесе жау сарбазының тақымға басқан жарағын тартып алу қажет. Осындай жағдайда көкпар тартып шыныққан жауынгер қиналмай-ақ

жеңіске жетеді.

Аударыспақ ше?! Дала сарбазы үшін жауды ат үстінен аударып тастап, астындағы тұлпарын олжалау немесе қиын-қыстау сәтте қарсыласқан жауға найзасын тіреп, ердің үстінен аудару сияқты жауынгерлік жаттығуды жетілдіретін тәсіл.

Теңге ілудің де ілкідегі маңызы осы тектес. Мысалы, шайқас кезінде қорамсақтағы оғыңыз таусылды. Жау ентелеп келе жатыр. Қайтесіз, атпен шауып өтіп, жерде шашылып жатқан жебелерді теріп аласыз немесе жаудың қолынан сусып түсіп кеткен қанжар-қылышын лып еткізіп іліп алып өзіне жұмсайсыз. Мұндай жауынгерлік әдіс-тәсілді жетілдіріп отыру үшін қазақ «теңге ілуді» ойлап тапқан.

Садақ ату да жауынгерлік жаттығу. Бейбіт күні садақты көп атқан сарбаздың мергендігі жетіледі, жебе тартудың машығын үйренеді. Өзінің нысанаға дәл тигізетін қашықтығын

анықтап алады. Көшпенділердің аса бір қадірлейтін адамы осы – мергендер. Қазақтың батырлық дастандары мен эпостық жырларында асқан мергенге хан қызын бергені жайлы дерек жеткілікті. Мысалы, Қобыланды батыр жырында Көктем аймақ деген хан ай астына алтын жамбы құрып, оны атып

таңда қазақтың атбегілік, құсбегілік, саятшылық өнерін спортқа жатқызып жүрміз. Бұл спорт ойындарына қарағанда интеллектуалдық сипаты басым көшпенділердің ақыл-ой еңбегінің тұрмыстағы жемісі. Бұл жерде халықтың байырғы генетикалық жадысы жатыр десе де

түсірген адамға қызымды беремін деп жар салады. Жамбыны Қобыланды батыр атып түсіріп, Құртқа сұлуды алып қайтады.

Ал ұлттық өнер дегеніміз – ол жоғарыда айтып өткен жауынгерлік жаттығудың басқаша қыры. Қазіргі

болады».

Ауданымыздағы тамырына қан жүгіріп, еңесін енді көтерген ұлттық спортқа бір сөзбен айтқанда үлкен қолдау керек. Ұлттық спортты қолдағанымыз – ұлтты қолдағанымыз.

Ж. ЗАНДЫБАЙ.

Қазақ күресінің айбыны асқақ

Сандықтау ауданында қазақ күресінен Социалистік Еңбек ері Н.Малғаждаровты еске алуға арналған облыстық турнир өтті. 2008 жылы дүниеге келген және одан кіші жасөспірімдер арасында өткен жарысқа жерлестеріміз де қатысып, бақ сынады. Аудан намысын арқалаған жас балуандарымыз арасында Тимур Вольский 1-орын, Қадір Оңдасын 2-орын, Нұртілек Ақболат, Ислам Қадырбай, Ерқанат Бақытжан және Нұрғислам Бағылбековтар 3-орындардан

жайып келеді. Ал, өткенге көз жүгіртсек, сайын даламыздың төрінде Иманжүсіп, Балуан Шолақ, Қажымұқандар салтанат құрған кезде қазақ күресінің шырқау биігіне көтерілген кезі еді. Оған дәлел Қажымұқанның дүние жүзінде ең мықты деген балуандарынан асып түсіп, «Мұсылман әлемінің бас балуаны» атануы. Балуан Шолақтың танымал орыс балуаны Иван Кореньнің қабырғасын сындырғаны бізге тарихтан белгілі. Оны Баукеңнің өзі:

«... Кешегі сентябрьдің базарында, Көтердім елу бір пұт кірдің тасын. Қалтамнан жетпіс бес сом залог салып, Сындырдым Карон балуан қабырғасын. Жийілген орыс-қазақ таң қалысты, Болды деп қаһарманнан мынау басым»-деп өлеңіне қосады.

Қазақ күресінің тереңге бойлаған тарихын тарқататын болсақ сонау Ғұндардың ғұрпынан, Сақтардың салтынан бірақ шығады. Мәселен, Сақтардың салты бойынша

үйленетін жігіт алдымен болашақ қалыңдығымен күресетін болған. Жеңсе өмірлік жары етіп алған, ал жеңілсе өмір бойы сол қызға құл болып, қызмет еткен көрінеді. Бұл да сол кездері күрестің жауынгерлік өнердің ер адам үшін қаншалықты маңызды болғанын көрсетсе керек.

Ережесі ерекше, әдіс-тәсілі өзгеше қазақ күресінің болашағы жарқын. Қазіргі жастардың көптеп қызығушылық танытуы мұның айғағы болар.

3. ЖАЙНАРБЕК.

көрінді. Ал, ең жас балуандарымыз Ескендір Ионов, Алтайыр Аскер және Арлан Қадырбай өздерінің алғашқы жарыстарын өткізді.

Халқымызбен бірге жасап келе жатқан төл спортымыздың тамырына қан жүгіріп келеді. Сәл кейін шегінсек ел басына күн туған қиын-қыстау жылдары тоқырауға ұшырап тоз-тозы шыққан ұлттық құндылықтарымыздың ішінде осы қазақ күресі де бар еді. Егемендік алғалы бері жоғымыз түгенделіп, өткеніміз сараланып ұлттық құндылықтарымыз қанатын кеңге

Тіл – ең асыл құндылық

Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі – қазақ тілі. Қазақ тілі – менің ана тілім. Әрбір мекеме басшылары қазақ тілін білуді міндеттесе, тіліміздің мәртебесі асқақтар еді. ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев: «Қазақ тілінде сөйлеу мақтаныш болуы үшін қоғамда оған деген қажеттілікті арттырған жөн. Мемлекеттік қызметке, оның ішінде, халықпен тығыз жұмыс істейтін лауазымға тағайындау кезінде кәсіби біліктілігіне қоса, қазақ тілін жақсы білетін

қызығушылығы басым тыңдаушыларымыз өте көп. Тілді үйренуде ең бастысы ниет пен қызығушылық екенін дәлелдеген тыңдаушыларымыз: Целова Зарема Магомедовна, Бирюков Дмитрий Олегович, Масленникова Татьяна Николаевна, Кочеватова Ангелина Александровна, Лигостаева Кристина Николаевна. Сұрайтын адам, сөйлесетін орта, оқитын кітап – бәрі бар. Тек ниетіңіз бен ынтаңыз болса болғаны. Желтоқсан айында 27 тыңдаушымызға мемлекеттік

азаматтарға басымдық беру керек». Қазақ тілі жайлы сөз қозғалғанда, істі алдымен өзімізден бастауымыз керек. Қазіргі таңда мемлекеттік тілді үйренем деушілерге барлық жағдай жасалған. Тіліміздің мәртебесін арттыру жолында ауданымыздың мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің «Тілдерді оқыту орталығы» коммуналдық мемлекеттік мекемесі жұмыс жасайды. Мемлекеттік тілді үйретуде заманауи бағыттар мен креативті әдістерді қолдана отырып, тыңдаушыларымызға қазақ тілінің маңыздылығын ұғындырудамыз. Тілдерді оқыту орталығында мемлекеттік және ағылшын тілін оқи аласыз. Сонымен қатар қазақ халқының бай тарихы мен салт-дәстүрімен де танысасыз. Қазіргі таңда орталықта мемлекеттік тілде 86 тыңдаушы білім алып жатыр. Бастауыш, жалғастырушы және тереңдетілген топтар бар. Тіл үйренуге

азаматтық қызметкерлерге арналған мемлекеттік тілді оқығаны жөнінде сертификат табысталады. Тілдерді оқыту орталығы мемлекеттік және ағылшын тілдерін оқыта отырып, қоғамдық іс-шараларға да белсене атсалысады.

Тіл – ұлттың ой-танымын жарыққа шығаратын құрал. Ендеше ұлттымыздың болашағы жарқын болғанын қаласақ, ана тілімізді қадірлейік. «Болашағын Отанымызбен байланыстыратын әрбір азамат қазақ тілін үйренуге ден қоюға тиіс.» Қасиетті қазақ тілінің мәртебесін көтеріп, оны дамыту – әр қазақстандықтың парызы. Мемлекеттік тіліміздің мәртебесін көтеруді сөзбен емес іспен көрсетер уақыт келді. Ең бастысы, оны жасауға талпынып, орындауға ниеттенсе болғаны.

Д. ДӘУЛЕТИЯР, «Тілдерді оқыту орталығының» оқытушысы.

Тұрсынбек Кәкішевтің әлемі

Тұрсынбек Кәкішев тұтас болмысымен ұлт үшін жаралған дара тұлға еді. Ол кісімен 2006 жылы 9 маусымда Алматы қаласындағы ғалымдар үйінде өткен «Еліне ұран болған Ер Жәнібек» атты халықаралық конференциядан кейін жақынан шүйіркелісіп кеттім. Ол жайында Т.Кәкішев кейіннен «Қоян жылғы Саяхат» естелігінде: «Осыдан 5-6 жыл бұрын Керей Ер Жәнібек атындағы халықаралық қор құрылып, жұмысқа кірісті. Оған тікелей араласым бар. Қазір жұрттың бәрі ата-бабасын, ру-тайпасын іздеп жатқанда бір-бірімен бастары оңайлықпен қосыла қоймайтын Керейлерді ұйымдастыру үшін Қытайдағы абақ керейден келген жігіттер, әсіресе Жәди Шәкен деген азамат Қазақстан ғылыми академиясының ғалымдар үйінде ғылыми конференция өткізді. «Бардым» деп еске алады. Содан 2011 жылы шілдеде Астана қаласына көшкенге дейінгі аралықта көп бірге болдық. Онан кейінде ара-қатынасымыз

үзілген жоқ. Әрине, бір адамды танып-білуге 5-6 жыл аздық етер, алайда, «жолдасыңды жолсапарда таны» дегендей көп реті бірге жүріп бірге тұрған сапарластық арамзды жақындатып жіберген еді. Бастыларынан – 2007 жылы Тұрсынбек Кәкішев, Әзілхан Нұршайықов, пен Жәди Шәкенұлы – үш кісі маусымның басында бір апта ШҚО-да, Әскемен қаласында, Жарма ауданында болып қайтқан едік. Осыдан кейін де Ер Жәнібек бабамызға қатысты барлық іс-шараларда бірге болдық. Екінші рет 2010 жылы Тұрсынбек Кәкішұлы бастаған, Мақсұт Темірбаев, Темірхан Үндемесов, Жәди Шәкенұлы – төрт кісі Қытайдағы бауырлар арасында арнайы сапарда болып қайтқанбыз. Үшінші рет осы жылы (2010) 2 қарашада Тұрсынбек Кәкішев, Мақсұт Темірбаев, Мұхаматхан Омаров, Мұртаза Бұлтай, Баянғали Әлімжан, Жәди Шәкенұлы Қызылордада өткен діни-ағартудың көрнекті

тұлғасы Марал Ишанның 230 жылдығына арналған салтанатты іс-шараға қатыстық. Төртінші рет 2011 жылы 16-17 маусымда Тұрсынбек Кәкішев, Нұрқожа Ораз, Серік Тұрғынбеков, Жәди Шәкенұлы бастаған топ – ақын, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі, ф.ғ.к. А.Байтұрсынұлы атындағы Қостанай мемлекеттік университетінің Медиа орталығының директоры Ақылбек Шаяхметовтың 60 жастық мерей тойына барып қайтқан едік. Осылайша аға-бауыр ретінде жақындасып, жанасып қана жүрмей, әдебиетте де ұстаз бен шәкірт ретінде сыйла-сымды өттік. Түкең әдебиет жайындағы әр бір болымсыз нәрсеге үлкен назармен, ынтамен қарайтын. 2008 жылы менің «Бір уыс сөуле» атты кітабым «Жазушы» баспасынан жарық көрерде қолжазбамды ерінбей-жалықбай оқып, алғысөз жазып еді. Алғысөздің тақырыбын да «Даңғылнан жаңылыспа» деп айғайлатып, ақ батадай

қойғаны бар. Жылдар уысымызда тұрмады. Бәрі де сырғып өте шықты. Енді артыма қайрыла қарасам, Тұрсынбек атты кесек тұлға, қайталанбас бейнениң, алатаудай абыздың бауырында талай тәтті күнім өткен екен.

Мағжанды еске алып жылауы

Өмірдің бұралаң күндерінде ақылдан тарыққан немесе әлде біреулерге өкпелі болған шағымда бірден Тұрсекеңе тартатын дағды қалыптастыра бастағанмын. Қашан есігін қақсаң «келме» демейді. Құшақ жая қарсы алады. Сені тыңдайды. Арасында «так» деп қояды. Қалай жуасытуды да жақсы біледі. Күлеш жеңгеміз де үлкен басын кішірейтіп дастарқанға жүгіреді. Дастарқаннан тұрған соң ағамыз көңілі қалаған кісіні мамырлай басып кітапханасына бастайды. Сондай күндердің бірінде Түкең әдетінше оң қолының сыртымен көздерін сықырлата

уқалап, сығырайған көздерін үлкен ашып қолына Мағжанның жыр жинағын ұстады. Кітап оқығандағы әдеті – кітаптың ұнаған, ұнамаған жерін сызып, қаламмен белгілер салып отырады.

– Қарашы, мынаны. Мағжанды. Қайран есіл ерлер-ай. Мына бір өлеңін оқып берейін. Тыңда! Түркисип темір жолы тартылғанда жазғаны. Осыны айтқан Тұрсекең Мағжанның әлгі өлеңін оқи жөнелді. Өлеңнің аяғына жетпей солқылдап жылай бастады.

– Қайран ерлер-ай.....халқын қалай сүйіп өткен! Еңкілдей жылап өлеңнің соңына да жетті. Оң қолының сыртымен көзін тағы да сықырлата уқалады. – Қазақтың нағыз жанаушылары осылай болған, қазақ жеріне күн сайын сұғына кірген орыс отаршылдығына қарсы айтып отырғаны ғой. Қазір қалаймыз! – алақанын жайып көз жасын құрғатты.

Ж. ШӘКЕНҰЛЫ.

АУДАН ТЫНЫСЫ - ПУЛЬС РАЙОНА

Честность, принципиальность и профессионализм – в основе миссии

Ко Дню работников органов прокуратуры

6 декабря 1991 года было принято постановление «Об образовании единой системы органов прокуратуры Казахской ССР, обеспечении их самостоятельности и независимости». В честь этого дня в календаре появился новый праздник - День прокуратуры, который отмечается в шестой день декабря.

Государственная прокуратура Казахстана начала работать в составе Народного комиссариата юстиции с 1922 года. В 1933 году полномочия прокуратуры были расширены: при Наркомюсте было образовано управление прокуратуры, ставшее относительно самостоятельным.

Важный этап развития прокуратуры начался в 1936 году, когда новая Конституция СССР дала Казахстану права суверенной Союзной Республики. С этого момента государственная прокуратура начала работать как само-

стоятельная структура правоохранительных органов. В ноябре 1937 года был издан приказ о разделении Наркомата юстиции и прокуратуры, которая стала подчиняться непосредственно прокурору СССР.

Случались в истории казахстанской прокуратуры и тяжелые времена. За один только 1937 год из этой структуры было необоснованно уволено более 40 работников, некоторые из них были арестованы и осуждены.

В годы Великой Отечественной войны многие следователи и прокуроры внесли вклад в дело защиты страны. Только за первый год войны 411 из 885 сотрудников прокуратуры Казахстана ушли на фронт.

После того, как Казахстан стал независимым государством, структура и функции прокуратуры отчасти изменились, однако главным направлением ее деятельности остался контроль за соблюдением законов страны.

В настоящее время прокурорским надзором охвачены практически все

важнейшие стороны жизни общества, а основным содержанием деятельности является эффективная правозащитная миссия и верховенство закона. Усилия прокуроров сосредоточены на самых значимых направлениях укрепления социально-политической стабильности в обществе, защиты трудовых и экономических прав граждан. Каждое поколение прокурорских работников приносит свою лепту в историю становления надзорных органов, преумножая и обогащая ее, подтверждая свой профессионализм и преданность избранной профессии.

Координирующая роль прокуратуры в борьбе с преступностью и коррупцией подчеркивает особый ее правовой статус и ведущую роль. Прокуратура, прежде всего, - правозащитный, а не карающий орган. Одной из основных задач органов прокуратуры является защита прав и свобод граждан.

Прокуратура прилагает активные усилия по выработке и реализации

комплексных совместных мер как со стороны правоохранительных структур, так и других органов исполнительной и законодательной власти, иных социальных институтов с целью закрепления сложившейся тенденции сокращения уровня преступности, ее профилактики, недопущения незаконного привлечения граждан к уголовной ответственности, обеспечения неотвратимости наказания за совершенные преступления.

Одним из основных направлений деятельности органов прокуратуры является работа с обращениями, посредством которой прокуроры оперативно устраняют нарушенные права и свободы граждан, субъектов хозяйствования и организаций.

Честность, принципиальность и профессионализм - неотъемлемое требование, предъявляемое к каждому работнику органов прокуратуры. Именно эти качества объединяют все поколения прокуроров, посвятивших свою жизнь служению законности.

Поздравляем работников районной прокуратуры и ветеранов сферы с профессиональным праздником и от всего сердца желаем здоровья, благополучия и дальнейших успехов в работе, успешно стоять на страже справедливости и законности, профессионально решать самые сложные профессиональные задачи!

А. АМАНЖОЛОВА.

Патриотизм начинается с каждого из нас

Сильное и крепкое государство немисливо без надежной профессиональной армии.

Патриотизм не является врожденным. Он закладывается в семье, в школе, на производстве, в армии, в обществе и призван воспитывать любовь к Родине, верность боевым и трудовым традициям народа, ответственность за укрепление обороноспособности страны. Великий греческий философ Аристотель говорил, что мужество – это добродетель, в силу которой люди в опасных ситуациях совершают прекрасные дела.

Будущее невозможно без осмысления прошлого и настоящего, а патриотизм невозможен без изучения истории – его несомненного источника и вершителя. Сегодня подрастающему поколению есть на кого равняться. Это наши славные батыры, в разные периоды отечественной истории, показавшие достойные примеры храбрости и отваги. Это старшее поколение отважных и мужественных ветеранов, которые воевали на фронтах Великой Отечественной войны, а затем восстанавливали народное хозяйство. Это воины-афганцы и участники локальных конфликтов, участники ликвидации Чернобыльской аварии, которые по примеру отцов-фронтовиков мужественно исполнили свой воинский долг и преданность воинской присяге. И одна категория этих мужественных людей проживает в нашем районе – ветераны боевых действия на Таджикско-Афганской границе в период 1992-2001 годы по Буландынскому району. Их не так много, но они как

одна сплоченная команда. Однополчанин – это и друг, и боевой товарищ, и наставник, и надежное плечо. Работу ветеранского движения ведет младший сержант Талгат Оразбаев, который работает

главным инспектором аппарата акима района по ГО и ЧС. Каждый год, в памятную дату – 8 февраля – сослуживцы собираются вместе и возлагают цветы к памятнику в Сквере памяти. Они прини-

мают участие в районных мероприятиях, работают в разных сферах, но всегда стараются вести активную воспитательную работу среди молодежи. Ведь когда-то, совсем молодыми, они оказались в зоне опасности, но, несмотря на возраст, с честью выполнили свой гражданский и воинский долг.

Недавно ветераны боевых действий сделали одно хорошее дело – установили стенд с фотографиями, эмблемой военных действий и кадрами из мест служб в Объединенном отделе по делам обороны Буландынского района и района Биржан сал. Главная цель установки красочного стенда – военно-патриотическое воспитание молодежи на примере боевых достижений старшего поколения. Ведь известно, что в военкомат приходит много молодежи призывного возраста, поэтому очень важно пропагандировать воинскую службу среди будущих солдат. Доносить до них правильность исполнения воинского долга перед Родиной, в стенах школы говорить о том, что армия – настоящая школа жизни и курс молодого бойца. А защита Родины является священным долгом и обязанностью каждого гражданина страны.

Выражаем благодарность ветеранам боевых действий на Таджикско-Афганской границе за вклад в дело патриотического воспитания подрастающего поколения, пропаганду армейских ценностей и формирование гражданской ответственности юных защитников Отечества.

А. АМАНЖОЛОВА.

Қазақ тілін үйренуге арналған ресурстар

«Tilalemi.kz» - тіл саясатын жүзеге асыру саласындағы жаңалықтар, лингвист ғалымдардың мақалалары, республикалық конкурстардың, іс-шаралардың ережелері және тағы басқа көптеген қажетті мәліметтер орналастырылған портал. Сонымен қатар порталда кітаптар, мультимедиялық

бағдарламалар, сөздіктер мен журналдар орналастырылған.

«Abai.institute» - қазақ тілін Қазақстанда және шетелде оқыту және ілгерілету бағдарламасы шеңберінде әзірленген веб-портал. Портал 7 тілде (қазақ, ағылшын, неміс, француз, орыс, түрік, парсы) ұсынылған және Android,

iOS платформалары арқылы жүктеуге қолжетімді.

«Tilqural.kz» - қазақ тілін кезең кезеңмен оқытуға арналған веб-сервис. «Tilqural.kz» ересектерге қазақ тілін А1, А2, В1, В2, С1 деңгейлерінде үйренуге мүмкіндік береді. Тіркелгеннен кейін пайдаланушы қазақ тілін меңгеру деңгейін анықтау үшін тестілеуден өтеді. Тестілеу нәтижелері бойынша жүйе оқу курсы ұсынады.

Сайт тіл оқушының сөздік қорын толықтыруға, жаңа сөздердің мағынасын түсінуге және олар-

ды күнделікті өмірде қолдануға, еркін оқуға, өз ойын ауызша да, жазбаша да жеткізуге, сөздерді дұрыс дыбыстауға, сөйлемдерді сауатты құрастыруға мүмкіндік береді. Пайдаланушы жеке кабинетінде орындаған сабақтарының статистикасын көре алады. Сервис Android, iOS платформалары арқылы жүктеуге қолжетімді.

«Tilmedia.kz» үштілді сайты қызықты және тиімді тәсілдер арқылы орыс және ағылшын тілді азаматтарға қазақ тілін үйренуге мүмкіндік береді. Тілдерді оқыту әдістемесі аудио және бейне мазмұнға негізделген. Сайтта латын және араб графикасы қарастырылған. «Balatili.kz» сайты үш жастан асқан балаларға, сонымен қатар бала тәрбиесі мен оқытуды жүзеге асырушы тәрбиешілер мен мұғалімдерге, ата-аналарға арналады.

Сайтта баланың өзіндік жұмысына арналған жұмыс парақтары, ұстаздар мен тәрбиешілерге, ата-аналарға әдістемелік парақтары ұсынылған. Грамматика мен орфографияны үйренуге арналған материалдар, соның ішінде интерактивті әліпби мен ойындар, жас ерекшеліктеріне сәйкес аудиодиктанттар, каллиграфиялық дағдыларды дамытуға арналған тапсырмалар бар.

«Буланды ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі» ММ.

Алдын алу және болдырмау

Макинск қаласының мектеп-лицейінің мәжіліс залында «Құқықтық тәртіп» жедел-профилактикалық іс-шарасы барысында жалпы ата-аналар жиналысы өткізілді. Буланды ауданы полиция бөлімі басшысының бірінші орынбасары, полиция полковнигі С. К. Нұржанов, ювеналды полиция бөлімшесінің аға инспекторы, полиция майоры А. В. Дятлов «Құқық бұзушылықтың алдын алу» тақырыбында ақпарат берді. Орталық аудандық ауруханасының нарколог-дәрігері А. Ф. Мотрошилов есірткі, алкоголь және электронды темекінің зияны туралы дәріс оқыды. «Зорлық-зомбылыққа қарсы белсенділіктің 16 күні» Республикалық акциясы аясында әйелдерді зорлық-зомбылықтан қорғау жөніндегі тобының инспекторы, полиция аға лейтенанты И. М. Алпысбаева ақпарат етті.

Аудандық полиция бөлімі.

Профилактика и предупреждение

В школе-лицей г. Макинска в ходе оперативно-профилактического мероприятия «Правопорядок» проведено общеродительское собрание. На данном собрании выступили первый заместитель начальника отдела полиции района, полковник полиции С. К. Нуржанов, старший инспектор отделения ювенальной полиции, майор полиции А. В. Дятлов на тему «Профилактика правонарушений». Также были затронуты темы интернет-мошенничества с разъяснением мер предупреждения. Врач-нарколог районной больницы А. Ф. Мотрошилов выступил с лекцией о вреде наркотических средств, алкоголя и электронных сигарет. В рамках проводимой республиканской акции «16 дней против насилия» с информацией выступила инспектор группы по защите женщин от насилия, старший лейтенант полиции И. М. Алпысбаева.

Районный отдел полиции.

ӨЗЕКТІ ТАҚЫРЫПТАР - АКТУАЛЬНЫЕ ТЕМЫ

«16 Дней без насилия»

Насилию – не быть!

Слово «насилие» мы часто слышим с экранов телевизоров, в печатных средствах массовой информации, на новостных и информационных порталах, со страниц в социальных сетях. Буквально недавно большой общественный резонанс получила трагическая смерть Салтанат Нукуеновой, которая стала жертвой домашнего насилия и умерла от рук собственного мужа. Ей был всего 31 год. Вся страна с замиранием сердца со всевозможных источников получала информацию об этой страшной трагедии, а общественники из числа ведущих спортсменов, деятелей культуры, политики и других сфер, вскоре после громкого убийства, запустили общественную акцию по недопущению

фактов насилия в обществе. Согласитесь, насилию подвергаются те, кто физически слабы: дети, женщины, люди с ограниченными возможностями. Большинство женщин годами терпят домашнее насилие, пытаются «не выносить сор из избы», в надежде сохранить брак и воспитывать детей в полноценной семье. Многие из них погибают, так и противостояв тирании в своем собственном доме. А какой жестокости подвергаются животные, которые вообще не имеют никаких способов защититься. Почему общество стало таким жестоким? Почему человеческая жизнь стала такой бесценной? Почему человеку так легко ударить, убить? Наверное, большую воспитательную и профилактическую работу надо проводить в семьях, прививать в ребенке чувства нравственности, формировать любовь и хорошее отношение к близким, к тем, кто слабее и беззащитнее, объяснять, что можно совершать, а что нет. И ни в коем случае не подавать плохой пример. Ведь ребенок, который всегда видел жестокость, может проявить ее во взрослом возрасте. Так или иначе, людям необходимо быть терпимее, гуманнее и добрее. Ведь не зря говорят, что изо всех сил надо стараться очищать себя от зла к людям, ибо накапливая его в себе, накапливаешь яд, который рано или поздно убьет в тебе человека.

С 25 ноября по 10 декабря в

стране стартовала Республиканская акция «16 дней без насилия в отношении женщин».

Мероприятие проводится в целях профилактики и пресечения бытового насилия, повышения уровня доверия к органам полиции, укрепления роли семьи в обществе.

Основной целью проведения мероприятия является информирование жителей о принимаемых мерах по профилактике и предупреждению насилия в отношении женщин, охране материнства и детства, укреплению роли семьи в обществе.

В рамках мероприятия повсеместно проводится проверка по месту жительства лиц, состоящих на профилактическом учете в полиции, выявление и постановка на учет лиц, допускающих правонарушения в сфере семейно-бытовых отношений, злоупотребляющих алкогольными напитками, а также недопущение с их стороны преступлений в сфере быта.

Данная акция проводится с привлечением представителей заинтересованных государственных органов, неправительственных организаций, общественности и средств массовой информации.

Не допустим насилия и жестокости в обществе!

А. АМАНЖОЛОВА, член районной комиссии по делам женщин и семейно-демографической политике, член районного Совета матерей.

ЕСП с 2024 года принимать не будут – Как самозанятому стать участником ОСМС и не переплатить?

Чтобы в полной мере получать медицинскую помощь, такие граждане должны самостоятельно вносить платеж в систему. Сделать это можно двумя способами. Первый – оплата 5% от размера минимальной заработной платы за 12 месяцев. Причем можно ускорить процесс получения статуса, если внести единовременный платеж за 12 месяцев.

В следующем году ожидается увеличение минимальной заработной платы до 80 000 тенге, соответственно размер взноса будет составлять 4000 тенге, вместо действующих сейчас 3500 тенге; Однако следует учитывать: если вы оплачиваете взносы за год

вперед, сумма определяется текущим месяцем. То есть, если оплатить страховку в текущем году, то общий платеж составит 42 000 тенге за 12 месяцев. Начиная с января 2024 года, размер взносов будет увеличиваться и годовая сумма будет составлять 48 000 тенге.

Кроме того, стать участником системы ОСМС возможно посредством, так называемого, единого совокупного платежа. Его размер составляет 1 МРП для горожан и 0,5 МРП для сельчан. Нужно отметить, что ЕСП ввели в 2019 году на 5 лет. С начала 2024 года данного вида платежа не будет.

Чтобы не потерять статус застрахованного в 2024 году, граждане могут зарегистриро-

ваться в качестве ИП и платить 5% от одной четверти МЗП, или самостоятельно оплачивать взнос размером 5% МЗП.

Также хочу обратиться к поступившим в этом году в ВУЗы студентам, чтобы они самостоятельно проверили статус в системе ОСМС, потому что есть фактор несвоевременного внесения сведения в национальную образовательную базу данных (НОБД). И если статус отсутствует, нужно обратиться к администрации учебного заведения.

А. ШАНБАЕВА, руководитель отдела по оперативной отчетности (КДУ, ОМР, цифровизация) Буландынской районной больницы.

Ақталған адамға куәлік беру қағидалары

Ақталған адамға куәлік беру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Жаппай саяси қуғын-сүргіндер құрбандарын ақтау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 18 және 24-баптарына сәйкес және «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 1-тармақшасына сәйкес әзірленді және ақталған адамға куәлік беру тәртібін айқындайды.

Ақталған адамға куәлік беру туралы өтінішті саяси қуғын-сүргінге ұшырап, ақталған адам өзі не өкілі арқылы (бұдан әрі – көрсетілетін қызметті алушы) Ақталған адамға куәлік беру Қағидаларға сәйкес нысан бойынша құжаттарды қоса бере отырып «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕАҚ жүгенеді.

Куәлікті (куәліктің телнұсқасын) беру 5 жұмыс күні ішінде жүргізіледі. «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕАҚ жүгінген кезде құжаттарды қабылдау күні мемлекеттік қызмет көрсету мерзіміне кірмейді.

Мемлекеттік қызметті көрсету үшін мынадай құжаттар қажет:

- 1) жеке куәлік немесе цифрлық құжаттар сервисінен алынған электрондық құжат (сәйкестендіру үшін);
- 2) ақтау туралы анықтама не сот ұйғарымының (қаулысының) көшірмесі;
- 3) өкілі арқылы жүгінген жағдайда – оның өкілеттіктерін растайтын нотариат куәландырылған құжат. Салыстырып тексеру үшін құжаттардың түпнұсқалары ұсынылады, содан кейін құжаттардың түпнұсқалары қайтарылады.

Мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесі жеке басын куәландыратын құжатты немесе цифрлық құжаттар сервисінен электрондық құжатты көрсеткен кезде мемлекеттік көрсетілетін қызмет стандартына сәйкес беріледі.

Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік Кодекстің 91-бабының 1-тармағына сәйкес көрсетілетін қызметті алушы көрсетілетін қызметті берушінің шешіміне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасауға құқылы.

Көрсетілетін қызметті беруші мынадай:

- 1) көрсетілетін қызметті алушының мемлекеттік көрсетілетін қызметті алу үшін ұсынған құжаттарының және (немесе) олардағы деректердің (мәліметтердің) дәйексіздігін анықтау;
- 2) көрсетілетін қызметті алушының және (немесе) мемлекеттік қызмет көрсету үшін қажетті ұсынылған материалдардың, деректердің және мәліметтердің осы Стандарттың 8-тармағында белгіленген талаптарға сәйкес келмеуі негіздері бойынша мемлекеттік қызметті көрсетуден бас тартуы.

«Буланды аудандық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі»: ММ.

Правила выдачи удостоверения реабилитированному лицу

Правила выдачи удостоверения реабилитированному лицу (далее – Правила) разработаны в соответствии со статьями 18 и 24 Закона Республики Казахстан «О реабилитации жертв массовых политических репрессий», с подпунктом 1 статьи 10 Закона Республики Казахстан «О государственных услугах» и определяют порядок выдачи удостоверения реабилитированному лицу

Согласно Правилам заявление о выдаче удостоверения реабилитированному лицу подается реабилитированным лицом, подвергшимся политическим репрессиям, лично либо через представителя (далее – услугодатель) в НАО «Государственная корпорация «Правительство для граждан», по форме согласно приложению 1к Правилам.

Выдача удостоверения (дубликата удостоверения) производится в течение 5 рабочих дней. При обращении в НАО «Государственная корпорация «Правительство для граждан», день приема документов не входит в срок оказания государственной услуги.

Документы, необходимые для оказания государственной услуги:

- 1) удостоверение личности либо электронный документ из сервиса цифровых документов (для идентификации);
- 2) справка о реабилитации либо копия определения (постановления) суда;
- 3) в случае обращения через представителя – нотариально заверенный документ, подтверждающий его полномочия. Документы представляются в подлинниках для сверки, после чего документы возвращаются.

Результат оказания государственной услуги выдается в соответствии со стандартом государственной услуги при предъявлении документа, удостоверяющего личность либо электронного документа из сервиса цифровых документов.

Услугодатель вправе обжаловать решение, действие (бездействие) услугодателя, должностного лица в соответствии с пунктом 1 статьи 91 Административно-процедурно-процессуального кодекса Республики Казахстан.

Основания для отказа в оказании государственной услуги:

- 1) установление недостоверности документов, представленных услугодателем для получения государственной услуги, и (или) данных (сведений), содержащихся в них;
- 2) несоответствие услугодателя и (или) представленных материалов, данных и сведений, необходимых для оказания государственной услуги.

ГУ «Отдел занятости и социальных программ Буландынского района».

Берегите елочку-каждую иголочку!

Лесистость Бурабая самая высокая в Северном Казахстане – 13% площади района. Здесь сосредоточены наиболее ценные в ландшафтном и рекреационном отношении леса.

Государственный национальный природный парк «Бурабай» главной своей целью ставит сохранение и восстановление лесных ресурсов Бурабая и все усилия направляет на достижение данной цели.

Скоро Новый год, и уже сегодня в преддверии этого праздника мы строим планы, как мы его будем встречать. Вопрос, ставить елку или нет, у наших граждан не возникает, встречать Новый год с душистой елкой или пушистой сосной это Традиция!!!

Ель – бесспорно прекрасное украшение новогоднего праздника, но очень недолговечное, десятки тысяч стволов хвойных пород ели или сосны идут под сруб в канун нового года и уже через пару недель оказываются в мусорных баках или на свалках.

Чтобы вырастить елку или сосну до полутора-двух метров высотой необходимо не менее 10-15 лет, пройдет 100-120 лет, прежде чем хвойный лес будет способен к самовоспроизведению;

- 1 гектар хорошо работающего леса выделяет 30 тонн кислорода;

- 1 гектар леса за час поглощает такое количество углекислого газа, которое за это же время выдыхают 200 человек.

Подумайте, ради чего мы лишаем корни лесные деревья!!! Помните согласно статье 381-1 КОАП РК (незаконная порубка, уничтожение или повреждение деревьев и кустарников, входящих в лесной фонд, с причинением ущерба) предусмотрено наказание в виде штрафа и возмещения ущерба.

Уважаемые граждане!

Приближается Новый год! Мы призываем вас не ставить в своих домах натуральные ели и сосны. Вы можете заменить их на искусственные, которые будут вас радовать в течение многих лет.

С. ЛЕТЯГИНА, инспектор Приозерного лесничества ГУ ГНПП «Бурабай» УДП РК.

Құрметті ауданын тұрғындары!

Отрадний орман шаруашылығы мекемесінің әкімшілігі Сіздерді жаңа жыл қарсаңында заңсыз кескен бір қылқан жапырақты ағаш үшін «Қазақстан Республикасының орман заңнамасын бұзудан келтірген залалдың мөлшерін есептеуге арналған базалық ставкаларды бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2007 жылғы 31 мамырдағы №441 Қаулысына сәйкес 15 АЕК мөлшерінде нақты 51750 теңге айыппұл салынуымен әкімшілік жауапкершілікке тартылатынын ескертеміз.

А. НАУРЗБЕКОВ, Отрадний ОШМ бас орманшысы.

***

Уважаемые жители района!

Администрация Отрадненского учреждения лесного хозяйства предупреждает Вас, что за одну незаконно срубленную хвойную породу в предновогодний период нарушитель будет привлечен к административной ответственности с наложением штрафа в размере 15 МРП т.е. 51750 тенге, согласно постановлению Правительства РК от 31.05.2007 г. № 441 «Об утверждении базовых ставок для исчисления размеров вреда, причиненного нарушением лесного законодательства Республики Казахстан».

А. НАУРЗБЕКОВ, главный лесничий Отрадненского УЛХ.

Призываем беречь нашу природу

В КГУ «Отрадненское учреждение лесного хозяйства» (далее Отрадненское УЛХ) площадь лесных культур составляет 9167 га. Государственной лесной охраной Отрадненского УЛХ с 1 декабря 2023 года установлены посты возле села Вознесенка, Алтынды и г.Макинск с круглосуточным дежурством, а также по четырем лесничествам организованы 10 мобильных групп для патрулирования лесных массивов и охраны молодых хвойных пород от расхитителей.

Обращаясь к населению Буландынского района, просим не омрачать предновогоднее настроение из-за 2-3 дней праздника, не рубите живое дерево, которое борется за жизнь 10-15 лет.

За одну незаконно срубленную елку нарушитель будет привлечен к административной ответственности с наложением штрафа в размере 15 МРП т.е. 51750 тг., согласно постановления Правительства РК от 31.05.2007 г. № 441 «Об утверждении базовых ставок для исчисления размеров вреда, причиненного нарушением лесного законодательства Республики Казахстан».

Дорогие жители Буландынского района, администрация Отрадненского УЛХ призывает Вас беречь нашу драгоценную природу и поздравляет Вас с наступающим Новым 2024 годом! Желаем крепкого здоровья, счастья и семейного благополучия.

Т. КАЛАМИН, главный инженер охраны леса Отрадненского УЛХ.

ӘЛЕУМЕТТІК САЯСАТ

БЖЗҚ туралы өзекті сауалдар

1. Мен салымшыларға зейнетақы жинақтарының жай-күйі туралы хабарлау тәсілдері туралы білім келеді. Салымшы БЖЗҚ-ға телефон нөмірінің немесе тұрғылықты мекенжайының өзгергені туралы хабарлауға міндетті ме?

Қазір зейнетақы жинақтары туралы ақпараттандырудың ең жедел тәсілі – enpf.kz сайтындағы Жеке кабинет немесе БЖЗҚ ұялы қосымшасы арқылы интернет-ақпарат алу. Егер бұрын салымшы өзінің жинақтары туралы ақпаратты пошта байланысы және (немесе) электрондық пошта арқылы алған болса, қазір бұл өзектілігі жоғалып бара жатқан әдістерден бас тартуға мүмкіндік бар. Ол үшін БЖЗҚ кеңсесіне барып, хабарлау тәсілін өзгерту (белгілеу) туралы келісімге қол қоюдың қажеті жоқ. БЖЗҚ сайтындағы немесе ұялы қосымшасындағы Жеке кабинетке кіру жеткілікті.

Оны қалай істеуге болатынын түсіндіріп өтейік: БЖЗҚ сайтындағы және ұялы қосымшасындағы Жеке кабинетке кіру кезінде авторланғаннан кейін жүйе салымшының (алушының) «пошта байланысы қызметтері арқылы» және (немесе) «электрондық пошта арқылы» ақпарат алу бойынша белсенді тәсілдерінің бар-жоғын автоматты түрде тексереді.

Жоғарыда көрсетілген хабарлау тәсілдерінің екеуі немесе біреуі ғана болған жағдайда салымшыға: «Сізге «БЖЗҚ» АҚ Жеке кабинеті арқылы (веб-сайт және ұялы қосымша) зейнетақы жинақтарының жай-күйі туралы ақпарат алуға мүмкіндік берілуіне байланысты Сіз «БЖЗҚ» АҚ-ның зейнетақы жинақтарының жай-күйі туралы ақпаратты бұрын Сіз таңдаған «пошта байланысы арқылы» және (немесе) «электрондық пошта арқылы» таратуынан бас тарта аласыз» деген хабарлама шығарылады.

Келіскен жағдайда, салымшыға БЖЗҚ дерекқорындағы ұялы телефон нөміріне жіберілетін SMS-код арқылы бас тартуды растау мүмкіндігі беріледі.

БЖЗҚ дерекқорындағы телефон нөмірі өзекті болмаған жағдайда, SMS-кодты алу үшін БЖЗҚ ақпараттық жүйесінде сақталатын басқа ұялы телефон нөмірін көрсетудің мүмкіндігі бар.

Ақпарат алудың осы бір ескірген тәсілдерінен бас тартқан кезде салымшы өзінің зейнетақы жинақтарын Жеке кабинетіне кіріп тексеру және бақылау мүмкіндігіне ие бола алады.

Сонымен қатар, салымшы (алушы) ЖЗШ-дан үзінді көшірме алу үшін тікелей БЖЗҚ кеңселеріне жүгіне алады немесе үзінді көшірмені таңдалған кестеге сәйкес электрондық пошта арқылы, сондай-ақ, егер хабарлаудың осы тәсілі бұрын таңдалған болса, пошта байланысы қызметтері арқылы (жылына 1 рет) алуды жалғастыра алады.

Заңнаманың ережелеріне сәйкес, салымшылар Қордың өз міндеттемелерін орындауына әсер ететін барлық өзгерістер туралы (оның ішінде электрондық мекенжай, телефон нөмірі, тұрғылықты мекенжайы, банк деректемелері) БЖЗҚ-ға осындай өзгерістер болған күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде хабарлауға міндетті. Өзгерістер туралы хабарлау мүмкіндігі БЖЗҚ интернет-ресурстарындағы Жеке кабинет арқылы да, БЖЗҚ кеңсесіне жүгіну арқылы да қолжетімді.

2. Ағымдағы жылдың қыркүйек айынан бастап ерікті зейнетақы жарналарын аудару деректемелерінің өзгергенін естідім. Солай ма?

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің «Банк-Клиент» қашықтан банктік қызмет көрсету жүйесіне көшуінің аяқталуына байланысты, 2023 жылғы 1 қыркүйектен бастап зейнетақы жарналарын БЖЗҚ-ның тек жаңа деректемелері бойынша аудару қажет.

Атауы	Деректемелер
Бенефициардың БСК	NBRKKZKX
Бенефициардың ЖСК	KZ92125KZT1002303300

Ерікті зейнетақы жарналарын (ЕЗЖ) салымшылар дербес немесе жұмыс берушілер арқылы екінші деңгейдегі банктер және «Қазпошта» АҚ бөлімшелерінен аудара алады.

Міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын төлеуге келетін болсақ, олар Мемлекеттік корпорацияға аударылуы тиіс. Ал мемлекеттік корпорация, өз кезегінде, оларды өзекті деректемелер бойынша БЖЗҚ-ға аударады.

3. Мен 61 жастамын. Жақында интернет-те зейнетақы жинақтарын ең төменгі шек есебінің мерзімінен бұрын алуға көмек көрсету

бойынша қызметтер ұсынатын хабарламаны көрдім. Оларға сенуге бола ма?

Шынында да, қазір алаяқтардың әлеуметтік желілерде жалған ақпарат тарату жағдайлары жиілеп кетті.

Алаяқтар зейнетақы жинақтарын ең төменгі жеткіліктілік шегін (бұдан әрі – ТЖШ) есепке алмай-ақ пайдалану мүмкіндігі туралы жазады. Бұл таратылым «жалған ақпарат» – шындыққа сәйкес келмейді.

Зейнетақы төлемдерін зейнет жасына толғанға дейін (бұл ретте ТЖШ есепке алынбайды) Қазақстан Республикасының әлеуметтік Кодексында көзделген жағдайларда ғана алуға болады, атап айтсақ:

Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге тұрақты тұруға кеткен кезде;

мерзімсіз уақытқа белгіленген 1 және 2 топ мүгедектігіне байланысты;

сақтандыру компаниясымен жасалған зейнетақы аннуитеті шарты шеңберінде.

Зейнетақы жинақтарын тұрғын үйге және (немесе) емделу ақысын төлеуге тек Кодексте белгіленген жағдайларда ғана пайдалануға болады. Олар:

- ТЖШ-дан асатын зейнетақы жинақтары болған кезде;

- сақтандыру компаниясымен зейнетақы аннуитеті шартын жасасқан жағдайда;

- егер Сіз әскери еңбек сіңірген зейнеткер болсаңыз;

- егер Сіз зейнетке жасыңыз бойынша шыққан зейнеткер болсаңыз және Сіздің жиынтық зейнетақыңыз жоғалған табысыңыздың кем дегенде 40% құрайтын болса. Бұл жағдайда сіз міндетті зейнетақы шотындағы жинақтардың 50% дейін пайдалана аласыз.

БЖЗҚ соңғы кездері жаппай таратылып жүрген «жалған» хабарламаларды елемеге, тек ресми көздерден ақпарат алуға кеңес береміз.

Естеріңізге сала кетейік, жинақтаушы зейнетақы жүйесіне қатысты мәселелер бойынша кеңесті БЖЗҚ бөлімшелерінде де, қашықтықтан да алуға болады:

enpf.kz сайты, БЖЗҚ/ЕНПФ ұялы қосымшасы, байланыс орталығының 1418 нөміріне қоңырау шалып, көп арналы тегін байланыс арнасы арқылы, сондай-ақ +7 777 000 1418 нөмірі бойынша WhatsApp арқылы,

БЖЗҚ-ның Facebook, ВКонтакте, Twitter және Instagram, Одноклассники сияқты танымал платформалардағы әлеуметтік желілердегі ресми парақшаларында.

4. Айтыңызшы, инвестициялық портфельді басқарушыны қалай дұрыс таңдауға болады? Олардың саны қанша? Зейнетақы жинағын басқаруға беруге кімдердің құқығы бар? Салымдар қаншалықты қорғалған? Басқарушы компанияны таңдаған кезде басты назарды неге аударған жөн?

Салымшылардың зейнетақы жинақтары зейнетақы жарналары мен оларға есептелген инвестициялық кірістерден тұрады. Зейнетақы активтерін инвестициялаумен ҚР Ұлттық Банкі және инвестициялық портфельді басқарушылар (ИПБ) айналысады.

2023 жылғы 1 шілдеде Әлеуметтік кодекс қабылданған соң, салымшыларға МЗЖ және (немесе) МКЗЖ есебінен зейнетақы жинақтарының жеткіліктілік шегіне қарамастан, 50% дейін, ерікті зейнетақы жарналарын (ЕЗЖ) жеке зейнетақы шотындағы (ЖЗШ) бар сома шегінде ИПБ-ның басқаруына аудару құқығы берілді. Бұдан басқа, сақтандыру компанияларымен өмірлік аннуитеттік төлемдерді қамтамасыз ететін зейнетақы аннуитеті шарттарын жасасқан салымшылар зейнетақы жинақтарын ИПБ-ға толық көлемде бере алады.

ҚР Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі (уәкілетті орган) ИПБ-ларға ерекше талаптар әзірледі. ИПБ-лар инвестициялық портфельді басқаруға құқық беретін лицензияға, нарықта табысты жұмыс тәжірибесіне және клиенттердің активтерін басқаруға, соңғы бірнеше жыл қорытындылары бойынша қаржы-шаруашылық қызметтің оң нәтижелеріне, зейнетақы активтерін инвестициялауға байланысты шығындарды жабу үшін меншікті капиталдың жеткілікті мөлшеріне ие болуы және уәкілетті органның тізіліміне енгізілген болуы керек. Бұдан басқа, ИПБ БЖЗҚ-мен зейнетақы активтерін сенімгерлік басқару туралы, сондай-ақ, БЖЗҚ және кастодиан банкпен үш жақты кастодиандық шарт жасасуы тиіс.

Қазіргі кезде зейнетақы активтерін басқару бойынша барлық талаптарға сай келетін ИПБ тізіліміне бес компания кіреді: «Jusan Invest» АҚ, «BCC Invest» АҚ, «Сентрас Секьюритиз» АҚ, «Halyk Global Markets» АҚ, «Halyk Finance» АҚ. Олардың тізімі enpf.kz сайтында орналастырылған.

Зейнетақы активтерін басқарушылар –

Ұлттық Банк пен ИПБ зейнетақы активтерін инвестициялаудың өзіндік стратегиясына ие. Олар инвестициялық портфельдің құрылымын инвестициялық декларация шеңберінде дербес айқындайды. Осылайша, ИПБ-лар зейнетақы активтерін инвестициялау үшін қандай қаржы құралдары пайдаланылатынын Инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыру қағидаларына сәйкес рұқсат етілген тізбе шеңберінде өздері айқындайды. Бұл экономиканың түрлі секторларындағы, Қазақстандағы және шетелдегі түрлі валюталардағы қаржы құралдары болуы мүмкін.

МЗЖ және (немесе) МКЗЖ есебінен зейнетақы жинақтарының бір бөлігін ИПБ сенімгерлік басқаруына аудармаса бұрын, олар туралы ақпаратпен танысып, инвестициялық декларацияларын мұқият зерделеуге кеңес береміз. Мұны www.enpf.kz веб-сайтындағы «Қызметтер» - «Инвестициялық портфельді басқарушылардың тізбесі» бөлімінде жасауға болады. МЗЖ және (немесе) МКЗЖ есебінен зейнетақы жинақтарын сенімгерлік басқаруға беру жөніндегі толық статистика да www.enpf.kz сайтындағы «Көрсеткіштер» - «Зейнетақы жинақтарын басқарушы компанияларға беру» бөлімінде қолжетімді. ИПБ инвестициялық басқару үшін инвестициялық кірістің 7,5% аспайтын мөлшерде комиссия алуға құқылы. Комиссиялық сыйақының нақты шама-сын жыл сайын ИПБ басқару органы бекітеді және ол жылына көп дегенде 1 рет өзгеруі мүмкін. 2023 жылға арналған ИПБ комиссиялық сыйақысы туралы өзекті ақпарат enpf.kz сайтындағы «Қызметтер» - «Инвестициялық портфельді басқарушылардың тізілімі» бөлімінде орналастырылған.

Инвестициялық қалауыңызға неғұрлым сәйкес келетін ИПБ-ны таңдағаннан кейін БЖЗҚ-ға МЗЖ және (немесе) МКЗЖ есебінен зейнетақы жинақтарын бір немесе бірнеше ИПБ-ға сенімгерлік басқаруға аудару туралы өтінішпен жүгіну қажет. Мұны enpf.kz сайтындағы Жеке кабинетте электрондық цифрлық қолтаңба арқылы немесе БЖЗҚ кеңселерінің біріне бару арқылы жасауға болады.

МЗЖ және (немесе) МКЗЖ есебінен зейнетақы жинақтары өтініш келіп түскен күннен бастап күнтізбелік 30 күн ішінде аударылады. БЖЗҚ мәлімделген сомаы ИПБ-ға аударғанға дейін оның күшін жоюға болады. Қарау мәртебесін Қордың сайтындағы Жеке кабинетте тексеруге болады.

МЗЖ және (немесе) МКЗЖ есебінен зейнетақы жинақтарын бір ИПБ-дан екіншісіне жылына көп дегенде 1 рет аударуға болады. Егер сіз жинақтарды ҚРҰБ басқаруына қайтару туралы шешім қабылдасаңыз, онда зейнетақы жинақтарын МЗЖ және (немесе) МКЗЖ есебінен ҚРҰБ-тан ИПБ-ға бергеннен кейін бір жыл өткен соң ғана жүзеге асыра аласыз.

Салымшы зейнет жасына жеткенге дейін 10 жұмыс күні бұрын салымшының МЗЖ және (немесе) МКЗЖ есебінен барлық зейнетақы жинақтары Ұлттық Банктің инвестициялық басқаруына қайтарылады.

Зейнетақы жинақтары Ұлттық банктің басқаруында болған кезеңде салымшы зейнет жасына жеткенге дейін инфляция деңгейін ескере отырып, зейнетақы жинақтарының сақталуына кепілдік қолданылады. Зейнетақы жинақтарын ИПБ сенімгерлік басқаруына аудару кезінде мемлекеттік кепілдігі басқарушы компанияның зейнетақы активтері кірістілігінің ең төменгі деңгейін қамтамасыз ету жөніндегі кепілдігімен ауыстырылады, ол нарықта қолданыстағы ИПБ басқаруына берілген зейнетақы активтерінің орташа өлшенген кірістілігі негізге алына отырып есептеледі. Зейнетақы активтері бойынша ең төменгі кірістілік және орташа өлшенген кірістілік көрсеткіштері ай сайын Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми сайтында есептеледі және жарияланады.

жарияланады.

5. Мен Қырғызстан азаматы бола отырып, Қазақстан Республикасында жұмыс істеймін. Түсіндіріп жіберіңізші – ЕАЭО-ға кіретін мемлекеттер азаматтарының еңбек өтілі туралы мәліметтерді кім ұсынады?

Қазақстан Республикасында ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 23 мамырдағы № 163, ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 26 мамырдағы № 304 бірлескен бұйрығымен 2019 жылғы 20 желтоқсандағы Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің еңбекшілерін зейнетақымен қамсыздандыру туралы келісімді іске асыру бойынша құзыретті органның Қазақстан Республикасының уәкілетті органдарымен өзара іс - қимыл ережесіне (бұдан әрі – Ереже) ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 04.03.2021ж. №62, ҚР Денсаулық сақтау министрінің 28.04.2021 ж. №249 бұйрығымен бекітілген, 26.05.2023 ж. күшіне кірген өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

Ережеге енгізілген өзгерістер мен толықтыруларға сәйкес:

1) «БЖЗҚ» АҚ, ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау комитеті және олардың аумақтық бөлімшелері ЕАЭО-ға мүше мемлекеттердің еңбеккерлерінің еңбек өтілін растау жөніндегі Қазақстан Республикасындағы құзыретті органдар болып табылады;

2) ЕАЭО-ға мүше мемлекеттің құзыретті органына еңбеккердің Қазақстан Республикасының аумағындағы еңбек өтілі туралы «Сұраныс» нысан- ны төмендегі кезең үшін түскен кезде:

- 1998 жылғы 1 қаңтардан бастап Қазақстан Республикасының құзыретті органы – «БЖЗҚ» АҚ сұраныс жіберген мемлекеттің құзыретті органына жауап жолдайды. Онда ақпараттық жүйедегі міндетті зейнетақы жарналары төленгені туралы деректер негізінде «Жұмыс өтілі туралы» нысан қоса беріледі.

- 1992 жылғы 13 наурыздан 1997 жылғы 31 желтоқсанға дейін Қазақстан Республикасының құзыретті органы - Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау комитеті - Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінде белгіленген мерзімдерде жұмыс берушіден (оның құқықтық мирасқорынан) немесе мұрағат мекемелерінен қажетті мәліметтерді, құжаттарды талап ету жөнінде іс-шаралар жүргізеді. Оларды алғаннан кейін мүше мемлекеттің құзыретті органына «Жұмыс өтілі туралы» нысанын толтыру арқылы жіберетін болады.

Естеріңізге сала кетейік, Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің еңбекшілерін зейнетақымен қамсыздандыру туралы 2019 жылғы 20 желтоқсандағы Келісім (Бұдан әрі – Келісім) 2021 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енді және еңбекшілер мен олардың отбасы мүшелеріне қатысты қолданылады.

Келісімнің ережелеріне сәйкес:

- еңбекшілердің зейнетақы құқықтарын қалыптастыру жұмысқа орналастырушы мемлекет азаматтарының зейнетақы құқықтарын қалыптастыру сияқты шарттарда және тәртіппен зейнетақы жарналары есебінен жүзеге асырылады (3-бап);

- Қазақстан Республикасында зейнетақы жарналарына БЖЗҚ-ға аударылатын зейнетақы жарналары жатады (1-бап);

- еңбекшілерге (отбасы мүшелеріне) зейнетақы тағайындау және төлеу құқығын іске асыру жұмысқа орналасқан мемлекеттің азаматтары үшін қолданылатын шарттар бойынша жүзеге асырылады (3-бап);

- Келісім шеңберінде тағайындалатын зейнетақы түрлері Келісімнің 2-бабында айқындалған.

ДЕНСАУЛЫҚ – ЗОР БАЙЛЫҚ

Көктайғақта абай болыңыз!

Көктайғақ - сырғанақ беткейді түзетін қардың немесе мұздың қабаты. Ол жаңбырдан кейін күннің суынан пайда болған мұз қабаты. Көбінесе адамдар көп жүретін жерлер және тратуарлар тайғанақ болады. Жаяу жүргінші көктайғақ кезінде – құлап бір жерін жарақаттап алуы мүмкін және көлік астына түсіп қалу қауіп бар. Суық түскеннен бастап жарақаттар (буынды ауырту, сынықтар, денені соғып алу т.б) саны артады. Көктайғақ кезінде зардап шеккіңіз келмесе, келесі ережелерді орындаңыз:

- Өзіңіздің аяқ киіміңізге көңіл аударыңыз;
- Сырғанамайтын, табанында ұсақ өрнектері бар аяқкиімдерді таңдаңыз. Сән қушылардың биік өкшелі аяқ киімдерді кимегені жөн.
- Аяқастына қараңыз, қауіпті жерлермен жүрмеңіз.
- Егер мұзды жерді айналып өту мүмкін болмаса, мұз үстімен шағышы сияқты қысқа адымдармен жүріңіз;
- Жолдың келесі бетіне өтетін жерлерде абай болыңыз, асықпаңыз, жүгірмеңіз;
- Ылдыз жерлерден айналып өтуге тырысыңыз;

- Аяғыңызды тізеден бос ұстап, табаныңызды нық төсеп жүріңіз;

- Мүмкіндігінше қолдарыңыз бос болсын, ауыр сөмкелер ұстамауға тырысыңыз. Қолды қалтаға салып жүру құлау қауіпін ұлғайтады.

- Егер тайып кетсеңіз ауыр жарақат алмас үшін, жүрелеп отыра қалуға тырысыңыз.

- Құлаған кезде қатты соққы алмас үшін бүктетіліп, аунап түсуге тырысыңыз.

- Құлаған кезде қолыңыздағы заттың емес, өзіңіздің аман қалуыңызды ойлаңыз.

- Құлаған соң орныңыздан бірден көтерілмей, жарақат алмағаныңызға көз жеткізіп, жаныңыздағылардан көмек сұраңыз.

Мұз қатуы кезінде балалар және оқушыларды қауіпсіздік ережелерімен ескертіңіздер.

Балалар коньки киіп, бірер сағат мұзға шығуға шыдамсыздық танытады. Бірақ тоған, өзен, көлбетіне шығуға асығуға болмайды. Алғашқы мұз өте қауіпті.

Есте сақтаңыздар! Балаларда тәжірбие жоқ, қауіпсіздік шараларын білмейді, өйткені әуестік сезімінен қауіпсіздік сезімі төмен, мұз үстіндегі ережені толық білмейді, сол себеп-

тен тез қайғыға ұшырайды, кейде өмірімен қоштасады.

Қайғылы оқиға болдырмау үшін, балаларға қамқорлық білдіріңіздер! Балалардың өмірін сақтаңыздар! Тек мұз үстінде жүрудің ережесін сақтап қана, қайғылы жағдайдан сақтануға болады.

Тыйым салынады:

- Қалыңдағы 7 сантиметрден жұқа болса, мұз үстіне шығуға;
- дұрыс қатпаған, бетін қар басып қалған мұз үстінде сырғанауға және топталып тұруға;
- мұз үстіндегі білмейтін жерлерге жағайдағы жардан сырғанап түсуге;
- су ағысы бар жерлерде, бұлақты жерлерде ойнауға;
- мұз үстінен қауіпсіздік белгілері жоқ жерден өтуге;
- мұздың қалыңдағы 25 см-ден аспайтын болса, мұз айдынын жасауға;
- егерде тәулік бойы ауаның температурасы құбылып тұрса, мұз үстіне шығуға, әсіресе түнгі уақыттарда.

Аудандық аурухананың хирургия бөлімі.

Профилактика травматизма в зимний период: меры безопасности

Зима - время повышенного травматизма. Причиной часто служит гололед, раннее наступление темноты, скользкая обувь. При наступлении зимы частота обращений за помощью в медицинские учреждения по поводу травм увеличивается в 2-3 раза. В зимний период преобладают ушибы и переломы костей, вывихи. Ухудшение состояния проезжей части сказывается на увеличении частоты дорожных происшествий и росте числа пострадавших.

Основной причиной травматизма зимой является банальная спешка. Многие не замечают льда, припорошенного снегом, в результате чего падают и получают различные травмы.

Кроме того, значительная часть травм связана с общественным транспортом.

Переломы конечностей возникают из-за того, что, падая, человек инстинктивно выставляет вперед руку и падает на нее весом собственного тела. Особенно часто переломам подвержены люди пожилого возраста из-за возрастных особенностей их скелета (повышенная хрупкость костей, меньшая эластичность связок и мышц). Даже небольшой удар может вызвать переломы конечностей, ребер, позвоночника.

Людам пожилого возраста без необходимости в «скользкую» погоду из дома вообще не выходить, следует отложить поездку, походы в магазин и во всевозможные инстанции. Эти же рекомендации должны соблюдать и беременные женщины.

В гололед лучше остаться дома, ну а если необходимо выйти на улицу, то надеть максимально удобную обувь на плоской подошве, избегать спешки, обходить опасные участки; при выходе из общественного транспорта или спуске по лестнице обязательно держаться за перила или попросить прохожих о помощи.

Отягощающим фактором травматизма является состояние алкогольного опьянения, сопровождающее травмы почти в 30% случаев. В зимний период алкогольное опьянение

может стать непосредственной причиной не только переохлаждения, отморожения кистей и стоп, но и замерзания при относительно небольших морозах.

Чтобы снизить риск падения при гололеде, необходимо соблюдать следующие правила:

носить обувь желательнее на плоской подошве или на низком каблучке; можно прикрепить к подошве обуви полоску наждачной бумаги или обычного лейкопластыря, лучше подойдет обувь с рифленой подошвой; в гололеде ходить нужно по-особому – как бы немного скользя, словно на маленьких лыжах, наступать на всю подошву; внимательно смотреть под ноги; идти желательнее можно медленнее. Важно помнить: чем быстрее Вы идете, тем больше риск упасть; женщинам на время гололеда не стоит ходить в обуви на высоких каблуках; если вы носите длинное пальто или шубу, следует обязательно приподнимать полы одежды, когда выходите из транспорта или спускаетесь по лестнице; не ходить очень близко к стенам зданий – с крыши может упасть сосулька или кусок затвердевшего снега.

При получении травмы необходимо вызвать бригаду скорой медицинской помощи или при возможности самостоятельно обратиться в ближайшее медицинское учреждение. Самостоятельно или с помощью окружающих создать условия неподвижности для поврежденной конечности при помощи подручных средств. Обойтись без консультации врача можно только в случае легкого ушиба. Достаточно к больному месту приложить холод.

При занятии зимними видами спорта используйте защитные средства – налокотники, наколенники, шлемы. Обучите своего ребенка безопасному катанию на лыжах, коньках и санках. Взрослые должны уметь оказывать первую помощь ребенку. Во время новогодних

праздников, хочется предостеречь от вероятности получения травм в результате использования многообразных пиротехнических изделий, которые нередко становятся причиной очень тяжелого ожога или даже смертельного случая.

Итак, основной способ профилактики травм зимой – это: осмотрительность и осторожность при передвижении по тротуарам и дорожкам, пешеходным переходам на мостовой, особенно при наличии снежных заносов и гололеда; правильно подобранная, соответственно погодным условиям, одежда и обувь; соблюдение правил безопасного поведения при занятии зимними видами спорта и играми, не оставлять детей без присмотра; соблюдение правил дорожного движения.

Водители транспортных средств должны проявлять повышенное внимание, соблюдать скоростной режим и максимально внимательно относиться ко всем участникам дорожного движения!

Во время гололеда держитесь подальше от проезжей части и ни в коем случае не перебегайте ее! Тормозной путь у автомобилей в это время значительно увеличивается. А потому будьте особо внимательны при переходе улицы, особенно в начале движения. На остановке стойте подальше от края дороги, чтобы не поскользнуться и не попасть под колеса автобуса.

Будьте внимательны и осторожны! Берегите свое здоровье!

Т. САДВАКАСОВ, врач-хирург Буландынской районной больницы.

Ботулизм и пищевые отравления

Ботулизм и пищевые отравления - заболевания, вызываемые употреблением в пищу продуктов питания, зараженных микробами и их токсинами, то есть ядами, которые не могут передаваться от человека к человеку. Ежегодно в области регистрируются случаи заболевания ботулизмом из-за употребления продуктов домашнего консервирования. Нередко при несоблюдении условий хранения овощей возбуждатель ботулизма попадает в продукт и может развиваться в анаэробных условиях с выделением токсина. Смертельная доза для человека составляет около 0,3 мкг токсина, поражающего головной и спинной мозг. Смерть наступает в основном от паралича дыхательных мышц. Только своевременное введение противоботулинической сыворотки может спасти смерть, поэтому при подозрении на отравление токсином ботулизма необходимо немедленно обратиться за медицинской помощью. Профилактика

ботулизма заключается в соблюдении всех гигиенических и технологических условий при консервировании овощей и копчении мясных продуктов. Сам токсин термоустойчив и выдерживает кипячение более часа. Поэтому, даже хорошо приготовленная еда, может стать причиной отравления.

Как защититься от пищевых отравлений и кишечных инфекций? Отказаться от употребления продуктов питания сомнительного качества, продуктов с истекшим сроком годности и продуктов с истекающим сроком годности; Покупайте только ту пищевую продукцию, прошедшую процедуру проверки соответствия. Особое внимание следует уделить при покупке молока, рыбы, мяса, копченостей, поскольку такие продукты часто содержат возбудителей пищевых отравлений. Не готовьте мясо заранее, не готовьте посуду и стол заранее во время торжественных мероприятий и поминальных обедов. Все, что подается на стол, долж-

но быть подготовлено за 1-1,5 часа до начала мероприятия. Соблюдение рекомендуемых норм и температурных режимов подготовки сырья. Нарезка сырых овощей и мяса следует нарезать на разных досках. Продукты следует располагать на столе так, чтобы они не соприкасались друг с другом. Мойте руки и кухонную утварь каждый раз, когда начинаете готовить еду. Если нет уверенности в безопасности питьевой воды для здоровья, прокипятите ее. Термическая и антибактериальная обработка посуды и столовых приборов после каждого использования, а также ополаскивание их проточной водой. Супы и другие готовые блюда перед следующим употреблением повторно кипятите.

Ж. ЕРНИЯЗОВ, главный специалист Буландынского районного управления санитарно-эпидемиологического контроля.

Знать, думать, помнить и жить

1 декабря - Всемирный день борьбы со СПИДом

СПИД - эта страшная болезнь уже получила название «чумы XXI века», от нее нет лекарств, ее этимология неизвестна, а риск заражения очень велик. Впервые синдром иммунодефицита был зафиксирован в США 5 июня 1981 года Американским центром контроля над заболеваниями. С тех пор эпидемия распространилась на большую часть земного шара. Тысячи людей ежегодно погибают от СПИДа, и пока никто не знает, как бороться с этой болезнью. Единственной действенной мерой, пожалуй, является информирование общественности о путях заражения и способах профилактики вируса.

Цель Всемирного дня борьбы со СПИДом заключается именно в том, чтобы привлечь внимание людей к проблеме и предотвратить как можно больше информации, необходимой для того, чтобы избежать заражения.

В 2000 году стартовал проект «Красная ленточка». Красная лента в форме перевернутой буквы «V» является символом борьбы со СПИДом, а также сострадания и надежды на будущее без этой чумы. Ее создателем стал американский художник Франк Мур. Он жил в провинциальном городке, в штате Нью-Йорк, и семья, обитавшая с ним по соседству, носила желтые ленты. Таким образом, они поддерживали свою веру в благополучное возвращение дочери-солдата, которая в тот момент находилась в Персидском заливе.

Красные ленты впервые появились на церемонии вручения ежегодной премии «Tony Awards». Всем участникам мероприятия было предложено приколоть их к одежде. Символ завоевал популярность очень быстро, и с тех пор стал элементом дресс-кода на других церемониях, таких как вручение премий «Оскар» или «Эмми». И даже в повседневной жизни многие люди стали носить красные ленты на отворотах одежды, шляпах и сумках. Так мир объединился под знаменем общей идеи: окончательной и абсолютной победы над СПИДом.

Во многих странах 1 декабря и в последующие дни проходят мероприятия, направленные на информирование людей об опасности этого заболевания и мерах его профилактики. Инициаторы этих мероприятий исходят из того, что зная врага в лицо и объединив усилия, люди смогут, наконец, избавиться от него раз и навсегда.

Профилактика ВИЧ-инфекции

ВИЧ-инфекция – вирус иммунодефицита человека, поражающий защитную систему организма человека. С ВИЧ-инфекцией человек может жить достаточно долго, течение заболевания зависит от образа жизни, изначального состояния здоровья человека на момент заражения, употребления алкоголя и наркотиков, своевременно начатого лечения. СПИД – конечная стадия ВИЧ-инфекции. С момента заражения ВИЧ до развития СПИДа может пройти в среднем от 7 до 15 лет.

ВИЧ малоустойчив во внешней среде: мгновенно погибает при кипячении и воздействию на него различных дезинфицирующих средств.

Вирус может проникать в организм человека несколькими путями: при всех видах незащищенных сексуальных контактов; через кровь: в среде наркопотребителей, использующих для введения наркотиков общие шприцы, иглы, емкости, фильтры; при нанесении татуировок, проведении пирсинга нестерильным инструментарием, пользовании общими бритвенными станками; в медицине: при переливании крови и ее препаратов, пересадке органов и тканей; от инфицированной матери к ребенку во время беременности, родов или кормления грудью.

ВИЧ не передается: через рукопожатие, объятия, поцелуи; при кашле, чихании; при плавании в бассейне; при пользовании общим туалетом; при пользовании общей посудой; через вещи и предметы; через укусы насекомых.

Единственный способ определить, заражен человек или нет, пройти тестирование крови на ВИЧ.

Как предотвратить проникновение вируса в организм?

- избегайте беспорядочных половых связей;
- при половом контакте всегда пользуйтесь презервативом высокого качества;
- не пользуйтесь общими иглами, чернильницами при татуировке;
- пользуйтесь только разовыми иглами и шприцами;
- при попадании инфицированной крови, спермы, влагалищного содержимого на травмированные участки слизистых или кожи немедленно промойте проточной водой с мылом, обработайте рану и обратитесь к врачу;
- ведите здоровый образ жизни. Не употребляйте алкоголь и наркотики! Они снижают критическую оценку, что может послужить причиной рискованного поведения.

Наше здоровье и наше будущее зависят, прежде всего, от нас самих.

А. УРАЗЛИНОВА, врач-дерматолог Буландынской районной больницы.

АҚПАРАТТЫҚ БЕТ – ИНФОРМАЦИОННАЯ СТРАНИЦА

ҚҚС мөлшерлемесін көтеру: Экономика министрлігі мәлімдеме жасады

Қазақстанда қосылған құн салығын (ҚҚС) төрт пайызға арттыру инфляцияның жоспарланған дәлізден ауытқуына әкелмейді. Бұл туралы Ұлттық экономика министрлігі мәлімдеме жасады, - деп хабарлайды Tengrinews.kz тілшісі.

ҚР Ұлттық экономика вице-министрі Азамат Әмриннің айтуынша, егжей-тегжейлі талдауға сәйкес ҚҚС мөлшерлемесінің өзгеруі көлеңкелі экономика деңгейімен тікелей байланысты емес.

«Мысалы, 2006 жылы ҚҚС мөлшерлемесі 15 пайыз болған кезде ЖІӨ-ге шаққанда көлеңкелі экономиканың деңгейі 19,8 пайыз, ал сауда саласындағы көлеңкелі экономиканың мөлшері ЖІӨ-ге шаққанда 2,7 пайыз болды. Кейінгі жылдары ҚҚС мөлшерлемесі кезең-кезеңімен 12 пайызға дейін төмендеді. Алайда саудадағы көлеңкелі

экономика көлемі жыл сайын артып, 2016 жылы ЖІӨ-де 9,2 пайызға жетті. 2022 жылы ҚҚС мөлшерлемесі 12 пайыз болған кезде сауда саласындағы көлеңкелі экономика көлемі ЖІӨ-ге шаққанда 3,1 пайыз болды», - деп нақтылады вице-министр.

Сонымен қатар, спикердің айтуынша, ҚҚС ставкасының жоғарылауының инфляцияға әсері шамалы және бір сәттік болады.

«ҚҚС мөлшерлемесін 16 пайызға дейін көтеру инфляцияның жоспарланған дәлізден ауытқуына әкелмейді. Бұл инфляция деңгейіне 1 пайыздық тармақ шегінде әсер еткенімен, ауылшаруашылық тауарларына өз әсерін тигізбейді. Өйткені отандық ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілер жеңілдетілген салық режимдерін пайдаланады. Қазақстан импортының құрылымында 2022 жылы азық-түлік тауарларының үлесі

9,4 пайыз болғанын ескерсек, импорттық тауарлар бойынша ҚҚС мөлшерлемесінің өсуі инфляция деңгейіне айтарлықтай үлес қоспайды», - деді Әмрин.

Сондай-ақ, ол ҚҚС мөлшерлемесін көтерудің оң әсерін айтты. Бұл - әлеуметтік міндеттемелерді қаржыландыру үшін бюджет мүмкіндігін нығайту және отандық тауарлардың бәсекеге қабілеттілігін күшейту.

«Біздің ойымызша, импорттық тауарларға жүктемені арттыру - салықтық жеңілдіктер мен субсидияларды пайдаланатын отандық тауар өндірушілерге импорттық тауарларды алмастыру үшін өз өндірісін ұлғайтуға мүмкіндік береді», - деді Ұлттық экономика вице-министрі.

Жаңа Салық кодексінің жобасын талқылау жұртшылықпен және бизнес-қоғамдастық өкілдерімен бірлесіп жалғасады.

Повышение НДС: в Минэкономике сделали заявление

Повышение налога на добавленную стоимость (НДС) на четыре процента в Казахстане не приведет к отклонению инфляции от запланированного коридора. Об этом заявили в Министерстве национальной экономики, передает корреспондент Tengrinews.kz.

Как рассказал вице-министр национальной экономики Азамат Амрин, детальный анализ показывает, что изменение ставки НДС не имеет прямой связи с уровнем теневой экономики.

«Повышение ставки НДС до 16 процентов не приведет к отклонению инфляции от запланированного коридора. Оно повлияет на уровень инфляции в пределах 1 процентного пункта и не будет влиять на сельскохозяйственные

товары. Так как отечественные сельхозтоваропроизводители пользуются льготными налоговыми режимами. Учитывая, что в структуре импорта Казахстана доля продовольственных товаров в 2022 году составила 9,4 процента, повышение ставки НДС по импортным товарам не будет иметь значительного вклада в уровень инфляции», - цитирует Амрина пресс-служба министерства.

Вице-министр также озвучил положительные эффекты от повышения ставки НДС. Это укрепление возможностей бюджета для финансирования социальных обязательств и усиление конкурентоспособности отечественных товаров.

«По нашему мнению, повышение нагруз-

ки на импортные товары даст возможность нашим отечественным товаропроизводителям, пользующимся налоговыми льготами и субсидиями, наращивать свое производство для замещения импортных товаров», - сказал Азамат Амрин.

Напомним, в сентябре этого года Амрин сообщил, что в Казахстане обсуждается вопрос увеличения налога на добавленную стоимость с 12 до 16 процентов. По его словам, это повлечет за собой 2-2,4 триллиона тенге дополнительных поступлений в бюджет.

Ранее министр национальной экономики Алибек Куаныров рассказал, чего ждать бизнесменам в связи с повышением налога на добавленную стоимость.

«Приобретение прав на земельные участки, которые находятся в государственной собственности, не требующее проведения торгов (аукционов)»

ГУ «Аппарат акима Караозекского сельского округа» оказывает государственную услугу «Приобретение прав на земельные участки, которые находятся в государственной собственности, не требующее проведения торгов (аукционов)»

График работы услугодателя и объектов информации: услугодателя – с понедельника по пятницу с 9.00 до 18.30 часов, с перерывом на обед с 13.00 до 14.30 часов, за исключением выходных и праздничных дней согласно трудовому законодательству Республики Казахстан; 2) портала – круглосуточно, за исключением технических перерывов в связи с проведением ремонтных работ (при обращении услугодателя после окончания рабочего времени, в выходные и праздничные дни согласно трудовому законодательству Республики Казахстан, прием заявления и выдача результата оказания государственной услуги осуществляются следующим рабочим днем).

Способы предоставления государственной услуги: Через веб-портал «электронно-

го правительства» (далее – портал) и через канцелярию услугодателя и Государственную корпорацию «Правительство для граждан».

Срок оказания государственной услуги: Первый этап: определение возможности использования испрашиваемого земельного участка по заявленному целевому назначению в соответствии с территориальным зонированием, предварительный выбор земельного участка (при испрашивании земельного участка для строительства объектов, за исключением строительства объектов в черте населенного пункта), подготовка заключения земельной комиссией.

Второй этап: принятие решения о предоставлении права на земельный участок и заключение договора купли-продажи или временного (краткосрочного, долгосрочного) возмездного (безвозмездного) землепользования – в течение 3 (трех) рабочих дней со дня поступления утвержденного землеустроительного проекта.

Перечень документов и сведений, истребуемых у: услугодателя для оказания госу-

дарственной услуги: 1) заявление на приобретение прав на земельные участки, которые находятся в государственной собственности, не требующее проведения торгов по форме согласно приложению 2 к Правилам оказания государственной услуги «Приобретение прав на земельные участки, которые находятся в государственной собственности, не требующее проведения торгов (аукционов)» (далее – Правила); 2) схема (план) испрашиваемого земельного участка; 3) решение об определении инвестиционного проекта для предоставления земельных участков из государственной собственности.

Услугополучатель имеет возможность получения информации о порядке и статусе оказания государственной услуги в режиме удаленного доступа посредством «личного кабинета» портала, а также единого контакт-центра.

По вопросам оказания государственной услуги можете обратиться по тел.: 38-4-83.

ГУ «Аппарат акима Караозекского сельского округа».

Почему необходимо согласие вкладчиков (получателей) ЕНПФ на сбор и обработку персональных данных?

Сегодня при получении многих видов услуг государственные и финансовые структуры запрашивают согласие пользователя на сбор и обработку персональных данных. Давайте разберемся, почему такое согласие **однократно** запрашивает ЕНПФ при входе вкладчика (получателя) в личный кабинет на сайте enpf.kz или в мобильном приложении ЕНПФ.

ЕНПФ при осуществлении своей деятельности обязан соблюдать требования законодательства Республики Казахстан, в том числе Закона Республики Казахстан «О персональных данных и их защите» от 21 мая 2013 года N 94-V.

В соответствии с Законом сбор и обработка персональных данных осуществляется собственником и (или) оператором, а также третьим лицом только с согласия субъекта или его законного представителя в порядке, определяемом уполномоченным органом. Исключение составляют случаи, предусмотренные пунктом 5 статьи 7 и статьей 9 (пункт 1 статьи 7) Закона, например, если публикация информации предусмотрена законами Республики Казахстан, сбор и

обработка персональных данных необходима для осуществления деятельности правоохранительных органов, судов и иных уполномоченных государственных органов, которые возбуждают и рассматривают дела об административных правонарушениях, исполнительного производства, использования государственных органами персональных данных для статистических целей с обязательным условием их обезличивания, реализации международных договоров, ратифицированных Республикой Казахстан, и иные случаи, установленные законами Республики Казахстан.

Согласно статье 1 Закона о персональных данных понятие «обработка персональных данных» означает действия, направленные, в том числе, на накопление, хранение, изменение, дополнение, использование персональной информации. Эти действия осуществляются ЕНПФ в соответствии с принципами защиты и конфиденциальности имеющихся персональных данных.

В тоже время предоставление отдельных пенсионных услуг не только осуществляется на основании сведений, хранящихся в

информационной системе ЕНПФ, но и требует обращения в информационные системы государственных органов, обмен информацией с информационными системами (базами данных) третьих лиц, к которым относятся государственные органы и (или) государственные юридические лица. К примеру, реквизиты документа, удостоверяющего личность обратившегося лица, актуальны в информационной системе ЕНПФ, благодаря такому обмену. Благодаря взаимодействию с государственными структурами и обмену информацией ЕНПФ при оказании пенсионных услуг не истребует от обратившегося лица копии документов и (или) информации в случае их наличия в информационных системах государственных органов и (или) государственных юридических лиц, то есть ЕНПФ обеспечивает оперативное и эффективное обслуживание, соответствующее требованиям законодательства Республики Казахстан, исключая факты мошенничества.

Подчеркнем, что Ваши данные НЕ передаются частным либо прочим юридическим лицам.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

Поздравляем!

Уважаемого ветерана маслихата, государственной службы Александра Ивановича Бежина с 70-летним юбилеем!

Пройден огромный путь по дороге Жизни, так пусть она будет так же добра и щедро к Вам, продолжая преподносить подарки – искренних друзей, проверенных трудностями, родных и близких – жену, детей, внуков, которые всегда будут Вам опорой и тылом. Желаем покорить те вершины, которые еще остались, ибо достойно прожитые годы долгой жизни показали, что Вы можете преодолеть любые преграды на пути к Мечте. Желаем Вам самого крепкого здоровья, долголетия и счастья.

Аппарат Буландынского районного маслихата.

В Буландынское районное отделение филиала РГП на ПХВ «Национальный центр экспертизы» КСЭК МЗ РК по Акмолинской области требуются: лаборант бактериологической лаборатории. Требования: медицинское образование; специалист бактериологической лаборатории. Требования: высшее медицинское образование; высшее немедицинское образование со стажем работы.

По интересующим Вас вопросам просим обращаться по адресу: г. Макинск, улица Лесная, 5Е или по телефонам: 2-17-37, 8-775 606 96 50.

«Жер учаскесін алу үшін кезекке қою»

Көрсетілетін қызметті берушінің атауы: Астана, Алматы және Шымкент қалаларының, аудандардың және облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдары, кенттік, ауылдық, ауылдық округтің әкімі (бұдан әрі – көрсетілетін қызметті беруші).

Мемлекеттік қызметті көрсету тәсілдері: «Электрондық үкіметтің» веб-порталы (бұдан әрі – портал) арқылы.

Мемлекеттік қызметті көрсету мерзімі: 20 (жиырма) минут ішінде. Мемлекеттік қызметті көрсету түрі: электрондық (ішінара) автоматтандырылған).

Мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесі: өтінішті арнайы есепке қою туралы хабарлама не мемлекеттік қызмет көрсетуден бас тарту туралы уәжді жауап.

Мемлекеттік қызметті көрсету кезінде көрсетілетін қызметті алушыдан алынатын төлем мөлшері және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда оны алу тәсілдері: тегін.

Көрсетілетін қызметті берушінің және ақпарат объектілерінің жұмыс графигі: порталдың – жөндеу жұмыстарын жүргізуге байланысты техникалық үзілістерді қоспағанда, тәулік бойы (көрсетілетін қызметті алушы жұмыс уақыты аяқталғаннан кейін, Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес демалыс және мереке күндері жүгінген кезде өтінішті қабылдау және мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесін беру келесі жұмыс күні жүзеге асырылады).

Мемлекеттік қызмет көрсету орындарының мекенжайлары: 1) Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің www.gov.kz интернет-ресурсында; 2) көрсетілетін қызметті берушінің www.gov4c.kz интернет-ресурсы; 3) порталда орналастырылған.

Мемлекеттік қызметті көрсету үшін көрсетілетін қызметті алушыдан талап етілетін құжаттар мен мәліметтердің тізбесі: көрсетілетін қызметті алушының электрондық цифрлық қолтаңбасымен не көрсетілетін қызметті алушының абоненттік нөмірі тіркелген және порталдың есептік жазбасына қосылған жағдайда ұялы байланыс операторы ұсынған бір реттік құпиясөзбен куәландырылған электрондық құжат түрінде Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жер учаскесін алу үшін кезекке қоюға өтініш.

Көрсетілетін қызметті алушылардан ақпараттық жүйелерден алынуы мүмкін құжаттарды талап етуге жол берілмейді.

Мемлекеттік қызметті көрсетуден бас тарту үшін Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген негіздер: 1) мемлекеттік қызметті алу үшін көрсетілетін қызметті алушы ұсынған құжаттардың және (немесе) олардағы деректердің (мәліметтердің) дұрыс еместігінің анықталуы; 2) көрсетілетін қызметті алушының және (немесе) мемлекеттік қызмет көрсету үшін қажетті ұсынылған деректер мен мәліметтердің Қазақстан Республикасы Жер кодексінің 44-1-бабы 8-тармағының он екінші және он үшінші бөліктерінде белгіленген талаптарға сәйкес келмеуі.

Мемлекеттік қызмет көрсету, оның ішінде электрондық нысанда көрсету ерекшеліктерін ескере отырып, өзге де талаптар: көрсетілетін қызметті алушының мемлекеттік қызметті көрсету тәртібі мен мәртебесі туралы ақпаратты порталдың «жеке кабинеті», сондай-ақ Бірыңғай байланыс орталығы арқылы қашықтан қол жеткізу режимінде алуға мүмкіндігі бар.

Мемлекеттік қызмет көрсету мәселелері бойынша анықтамалық қызметтердің байланыс телефондары порталда көрсетілген. Мемлекеттік қызмет көрсету мәселелері жөніндегі бірыңғай байланыс орталығы: 1414, 8 800 080 7777.

Сізді қызықтыратын барлық сұрақтар бойынша «Бұланды ауданы Журавлевка ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ, телефон 871646-37-321, электрондық пошта арқылы хабарласа аласыз bul_zhur@aqmola.gov.kz.

Е. АЛЬБЕРГ, «Бұланды ауданының Журавлевка ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ бас маманы.